

# NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih  
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

**Cena posamezne štev. 1 Din.**

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,  
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrtna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

— Oglasi po ceniku. —

**Uredništvo:** Ljubljana, pokrajinska uprava oddel. za soc. politiko. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

**Upravništvo:** Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

## Umirovljenik:

### Stvaraoci činovničkog zakona i umirovljenici.

Sada kada je već u krijepest stupio zakon o činovnicima i kada nam je g. profesor Reiser u broju 171. „Jutra“ (vidi „Naš Glas“ od 30. 8. 1923, br. 35) jasno razložio, na koji je način prihvaćen taj zakon, a naročito njegov član 239, dužnost nam je da svaki od nas umirovljenika promisli, je li je bilo opravdanoga razloga, da je zakonodavno tijelo takav nečovječji stav zauzelo spram nas umirovljenika prigodom stvaranja toga zakona, te nam je brisanjem teksta rečenoga člana u podnesenoj zakonskoj osnovi jednostavno oduzelo i ono malo u tom članu u našu korist predviđenih blagodat novog činovničkog zakona, izvirgavši nas tako predlogom i prihvatom novo sastavljenim sadržajem toga člana, ruglu i gladi.

Mi smo za vrijeme našeg aktivnoga službovanja savjesno vršili našu dužnost, jer je to bio naš činovnički poziv i mi ne tražimo za taj rad od nikoga nikakovu milost ni nagradu, ali neka nam se dade ono na što se je država obvezala kod nastupa naše službe, neka nas se sada u starosti i iznemoglosti uzdržava, a ne baca u najveću bijedu.

Baš mi sadanji umirovljenici radili smo i preko obvezno za vrijeme svetskoga rata, čini

nili smo to srcem rado, znajući da radimo za korist našega naroda, kad toga osvedočenja u nas ne bi bilo, ne bi bili mogli izvršivati ono što smo izvršivali. Mi Hrvati i Slovenci, koji smo stajali pod Austro-ugarskim jarmom, restringirani mobilizacijom dobrog dijela naših kolega, radili smo u uredima od rana jutra do kasno u noć samo da se udovolji narodu, pa nije bila naša patnja ništa manja od one ratne strahote, koju su naši mobilizirani drugovi na fronti pretrpjeli, a da kraj toga niti mi niti naše obitelji nismo bili dovoljno obskrbljivani.

Vi pako braća Srbi i Crnogorci, vi ste uz gore označene poteškoće pretrpjeli još stoputa teže muke. Primorani napustiti svoju domovinu te seliti po tudjem svijetu gladni, goli i bos, pretrpjeli ste takovu kušnju, kakovu rijetko i povijest zabilježila. Takove patnje kakovima smo mi sadašnji umirovljenici završili naše aktivno službovanje, ne želimo našim sljednicima. Pa ipak umjesto priznanja obdareni smo čl. 239. činovničkog zakona, koji nam ne zajamčuje niti teškom mukom zasluženu prehranu u našim starim i iznemoglim danima, a kamo li ostalo uzdržavanje.

Pitanje je još ovdje, nije li ovakov nečovječji postupak spram nama izazvala neophodno potrebna državna štednja, ili nisu li oni, koji su taj čin izveli, bili — ako i ne opravdano — bar uvjereni prigodom svoga

postupka, da je to potrebno učiniti, da se država financijski ne preoptereći?

Na ovako postavljeno pitanje odgovaramo, da ovakav postupak obzirom na državnu štednju nije bio potreban, jer ona mala diferencija poboljšice učinjena novim zakonom aktivnim činovnicima, da je bila pružena i umirovljenicima, bio bi umirovljenike zapalio tako neznatan, da bi ga naša država jedva i osjetila. Država bi taj mali izdatak tim laglje podnijela, jer bi taj penzionerima žrtvovani izdatak, obzirom na kratki preostatak života penzionera, bio svakim danom sve to manji, dok ne bi nakon malobrojnih godina sasna izčezao.

Da pako gospoda stvaraoci činovničkog zakona, kod stvaranja nepravde sadržane u čl. 239 nisu mogla biti ozbiljno zauzeta za državnu štednju i da sama po sebi nisu tako tjesnogrudna, vidi se iz toga, što su ta ista gospoda kratko nakon prihvata činovničkog zakona, predložila i prihvatila u svoju korist ustanovu, kojom im se skupštinske dnevnice povisiju od 160 Din na 300 Din. Istina da je prema današnjem skupoći još i ova povišena dnevica premalena, ali kakova bi to bila dosljednost i svjesnost u izvršivanju zastupničke dužnosti, imajući na umu državnu štednju, pa umirovljenicima suziti jedina i najnužnija sredstva za njihov i njihovih obitelji svakodanji život, akoprem je na to podavanje država obvezana, a sebi od kojih su njih većina

## Zakon

**o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenih.**

**Člen 77.**

Za ocenjanje uradnikov so potrebni ti-le podatki:

A. V primeru točke 1.) člena 72.:

1.) o občem znanju o stroki, v kateri službuje;

2.) o občem znanju o organizaciji državne uprave; in

3.) o vedenju v službi in izvan nje in o zanesljivosti v službi.

B. V primeru točke 2.) člena 72.:

1.) o strokovni izobrazbi;

2.) o vedenju v službi in izvan nje;

3.) o marljivosti in zanesljivosti v službi; in

4.) o tem, kakšno vrsto poslov je opravil v času, za katerega se ocenja, in s kakšnim uspehom.

**Člen 78.**

Za ocenjanje zvanikov in služiteljev predpišejo pristojni centralni stajejšine potrebne pogoje.

**Člen 79.**

Uradni stajejšina je dolžan, tekom leta pripraviti stajejšinsko poročilo o vsakem uslužbencu posebe tako, da vpisuje koncem meseca junija in decembra v posebne liste svoje opazke o tem, kar je za ocenjanje potrebno.

Če pred potekom zgoraj določenih rokov za vpisovanje opazk bodisi stajejšina, bodisi uslužbenec odideta iz svojega dotedanjega urada, mora stajejšina pred odhodom vpisati svoje opazke. Novi stajejšina nadaljuje vpisovanje opazk od roka, ki je na vrsti.

V vrhovnih državnih uradih pripravljajo poročila stajejšine oddelkov za uslužbence svojih oddelkov. Za stajejšine oddelkov pri vrhovnih državnih uradih se stajejšinska poročila ne sestavljajo.

**Člen 80.**

Koncem tretjega ali četrtega službenega leta začasnih uslužbencev in koncem koledarskega leta pri stalnih uslužbencih izdelava uradni stajejšina svoje stajejšinsko poročilo s tem, da izrazi na koncu lista, v katerem so se vpisovale opazke, svoje obče mnenje in poda predlog za oceno dotičnega uslužbenca. Tukaj izrazi stajejšina tudi svoje mnenje o tem, ali in za kakšno vrsto poslov je moči uslužbenca posebno priporočiti.

**Člen 81.**

Uradni stajejšina priobči stajejšinsko poročilo, preden ga pošlje pristojni komisiji za oceno, v podpis uslužbencu, katerega se tiče, ta pa ima pravico, v petih dneh po priobčitvi pismeno učiniti svoje pripombe ter jih vročiti uradnemu stajejšini, ki pošlje svoje stajejšinsko poročilo z uslužbenčevimi pripombami vred, če jih je kaj. pristojni komisiji za oceno najkasneje, in sicer: v primeru točke 1.) člena 72. v 15 dneh od dne,

ko poteče tretje ali četrto leto začasne službe, v primeru točke 2.) člena 72. pa vključno do konca meseca januarja prihodnjega leta.

**Člen 82.**

O uradnih stajejšinah sestavljajo stajejšinska poročila neposredni višji stajejšine ter postopajo nadalje povsem po odredbah predhodnega člena.

**Člen 83.**

Komisija za oceno o stalnosti izda, vpošteva stajejšinsko poročilo in uslužbenčeve pripombe, svoj odlok, ki se mora glasiti, da je uslužbenec »sposoben za stalnost« ali »nesposoben za stalnost«.

Komisija mora izdati odlok v 10 dneh ter ga poslati uslužbenčevemu stajejšini, da ga sprejme s podpisom na znanje in da ga istotako priobči ocenjenemu uslužbencu ter potrdilo o tem vrne komisiji. Stajejšina mora to storiti v petih dneh po prejemu komisije odloka.

**Člen 84.**

Ocenjanje po točki 2.) člena 72. opravlja komisija na podstavi stajejšinskega poročila, uslužbenčevih pripomb in svojega lastnega zaznanja.

Odlok komisije so mora glasiti, da je uslužbenec »odličan« ali »dober« ali »slab«.

Do konca meseca februarja mora komisija dovršiti ocenitev vseh uslužbencev ter poslati odloke o ocenah neposrednim stajejšinam, da jih sprejmejo s podpisom na znanje in da jih istotako priobči ocenjenim uslužbencem ter potrdilo

(odvjetnici, svećenici, trgovci, industrijalci itd.) bogatunji te oni i njihove obitelji živu od redovnih svojih dohodaka u izobilju svega što im je za život potrebno, dočim im skupštinske dnevnicke služe samo u tu svrhu, da svoj svakdanji udobni život još sjajnije i raskošnije provodjati uzmognu.

Ako su gospoda poslanici, ipak kod stvaranja činovničkog zakona obrazlagali potrebu steženja remena umirovljenika i njihovih obitelji (gladovanje) obzirom na državno slabo financijsko stanje, a svoje dnevnicke kraj svega toga povisili, onda prepuštamo svakom poštenom čovjeku, da okrsti doličnim nazivom taj način rada narodnih poslanika.

Nama je poznato, da je i kraj ove povišice poslaničkih dnevnica učinjeno mnogo većih i mnogo manje prešlih izdataka na teret države, kojih odgoda ne bi niti najmanje zaustavila državni napredak, a ipak su učinjeni, dočim za dnevnu prehranu iscrpljenih i iznemoglih državnih umirovljenika, koji su čitav svoj život posvetili i žrtvovali u korist države i naroda, ne može se smoci novaca. Ovo je žalosna i sramotna činjenica, ali ne po državu i državnu vlast, već po onu stranku, koja je jedina i osamljena predložila i zaključila ovakov sadržaj člana 239. kakav je prihvaćen u novom činovničkom zakonu.

Gospodo umirovljenici čitave naše široke domovine, osvjestite se. Stranka koja nam je učinila nepravdu s koje stradavamo i mi i naše obitelji, a ovim činom, kao i ostalim dosadanjim svojim radom, najme za vrijeme od kada je postala u proširenoj našoj domovini odlučujućim faktorom, učinila državi više štete no koristi, treba da nestane iz odlučujućeg mjesta.

Ima nas svuda i u gradu i u selu, nemojmo biti slijepi politički šoveni te klipsati za ovakovim ljudima i tvrditi, da je sve dobro, što oni propovijedaju i čine. Mi smo, ako i siromasi iskusni ljudi. Ogledajmo se na zgojine činjenice, koje su iz njihova rada proizašle i posljedice tih činjenica, pa odlučimo samostalno. Kad to sve uočimo i svoj sud izrečemo, sigurno će taj zaključak glasiti: »Svaki umirovljenik ima da nastoji u svojoj okolini, da u prvoj pruženoj nam, zakonom dozvoljenoj, prilici, nestane sa odlučujućeg mjesta ovakove stranke, koja ili ne će ili ne umije ovakovo po državu i državljane važno mjesto zastupati i voditi ga na korist domovine i njenoga pučanstva bez razlike.«

Ovdje treba da se doda još i to, da zbog ovakovog postupka spram umirovljenika dosta krivnje pada i na veći dio aktivnog činovništva, koje ne samo da ne radi nikada i kod nijedne zgode na korist umirovljenika, već je pripravnno u svakom slučaju sve pa i najnužnije poboljšine, koje bi išle u korist umirovljenika omesti, kao da se to njih i ne tiče. No tako rade, rade i samo protiv sebe, kao budućih umirovljenika. Ova kratkovidnost ne samo da je na njihovu vlastitu štetu, ona je i sramotna po čitavi činovnički stalež i to s toga, što se i najzadnji radnički slojevi umiju brinuti i starati za svoje ostarjele i iznemogle članove, samo se na taj nivo ne može podići državno činovništvo, koje je crpilo svoju naobrazbu po raznim školama, a većina njih i po najvišim učevnim zavodima.

Na ovom dodatku neka ne zamjere onaj dio svjesnih aktivnih činovnika, koji su izuzetak (nažalost taj je izuzetak malobrojan), a koji su se u svakom slučaju po mogućnosti borili te se i nadalje bore za boljak sveukupnog činovništva i aktivnog i umirovljenog. Njima svaka čast i hvala.

Opomba uredništva. Na trditev avtorja gorenjega članka, da se aktivni državni namešćenci premalo brigaju za svoje umirovljene tovariše, moramo pripomeniti, da se je naša Zveza vedno tudi zavzela za zahteve upokojencev. Kako je na Hrvaškem, to nam ni znano, a najbrže bo tako kakor je pri nas.

Opomba uredništva. Na trditev avtorja gorenjega članka, da se aktivni državni namešćenci premalo brigaju za svoje umirovljene tovariše, moramo pripomeniti, da se je naša Zveza vedno tudi zavzela za zahteve upokojencev. Kako je na Hrvaškem, to nam ni znano, a najbrže bo tako kakor je pri nas.

## Državna uprava in javni namešćenci.

Tudi zakon za »činovnike građanskog reda« od 15. februara 1864. leta ni predpisoval stroge kvalifikacije za uradniško službu. V kolikor je ta zadnji zakon zaštitil uradništvo, je bil dober, ali Prodanović trdi, da narod ni bil ni malo zaštićen od zloupotrebe uradništva. Tako pripovijeda Prodanović sledeći primer: Nek oficir, knežev ljubimec, je posilil enajstletno deklico, ki je vsled tega umrla. Kljub vsemu pritisku dvora je bil obsojen oficir na smrt, ker je bilo vse beograjsko javno mnenje razlučeno nad takim zločinom. Knez je pomilostil oficirja in mu izpremenil smrtno kazn u šestletni zapor. Ali to ni bil pravi zapor, temveč samo interniranje u nekom manjšem mestu, kjer se je obsojeni častnik svobodno kretal. Toda čez šest tednov ga je pomilostil knez popolnoma in oficir se je lepo izprehajal po beograjskih ulicah...

O korupciji u vrstah državnih uradnikov pravi g. Prodanović, da je obstojala vedno, u većji ali manjši izmeri, ker noben zakon ni

dajal državljanom pravice, da obtožijo uradnika, ki je zloupotrebljavao svojo oblast. Po členu 66. zakona o civilnih državnih uradnicima iz l. 1864. se ni mogla dvignuti obtožba proti privatnim osobam brez dovoljenja pristojnoga ministra. S to odlučbo je bila odzeta državljanom pravica, da bi sodničkim potom zasledovali nepoštenoga uradnika, ker so bili ministri najvećkrat pripravljeni, da zaštitijo uradnika. To so motivirali s potrebo, da se obćuva pred narodom »avtoriteta uradništva«, a pred tućino »ugled države«. Tudi ustava iz l. 1869. ni izpremenila te določbe. Šele ustava iz l. 1888. je priznala vsakomu državljanu pravico, da brez vsakega odobrenja lahko toći pred sodišćem državne uradnike in samoupravne organe, ako so s svojim službenim delom pogazili njegove pravice. Enaka odredba je bila sprejeta tudi u ustavu iz leta 1901. in 1903. Ali kljub tem zakonskim odredbama se ni ustavilo podkupovanje uradništva, ker ni bilo nikjer določeno, na kakšen način naj se doćene podkupovanje in kako naj se sodi. Podkupovanje se vrši tajno. Ker sta pa po zakonu, tako oni, ki daje podkupnino, in oni, ki jo sprejme, kriva, zato nima noben interesa na tem, da bi priznao krivdo. Odstavek o korupciji konćuje gospod Prodanović s sledećimi izjavama: »Dokaze u tem primeru je vrlo tećko poiskati. Samo, ako bi imela državna sodišća pravico, da poizveduju na toćbo verodostojnih državljanov ali višjih oblasti po izviru uradnikovega premoćenja in da sodiću po vesti, porotnićko, a ne po dokazni teoriji, bi se lahko preprećila korupcija, ki tudi danas besni po našoj zemlji, besni jaćje kakor kdaj poprej.«

## „Za maturo!“

Pod tem naslovom je obelodanil »Poštini Glasnik« u 20. številki z dne 15. oktobra t. l. precej obćiren članek izpod peresa g. tovariša Još. Čampe.

Lej, lej, — sem si mislio, ko sem ćital in zopet ćital to »globle utemeljevanje« za maturo — doslei so naši tovariši z nižjo šolsko naobrazbu vedno poudarjali, da ni treba za pošto cele srednje šole, češ, saj mi opravljamo iste posle prav tako kakor maturantje. In opiraje se na to, so tudi vedno zahtevali isto plaću in enako vpoštevanje, kar so res že oćiroma bodo še doćegli.

Zdaj pa ta preobrat: Za maturo! Zdaj, ko pridejo vsi poštini uslužbenici u II. kategoriju,

o tem vrnejo komisiji. Starejšine moraju storiti vse to u osmih dneh po prejemu komisijiskih odlukov. Će je treba, sme komisija na obrazložen predlog uradnoga starejšine podaljšati ta rok.

### Ćlen 85.

Zoper vse odlučbe komisije za oceno se sme pritoćiti tako neposrednji starejšina kakor tudi uslužbenec, ki je ocenjen, u petih dneh po priobćitvi.

Pritoćba se pošlje komisiji za oceno, ki je izdala odluk, po uslužbenćevem neposrednjem starejšini, ki ga mora u trih dneh poslati komisiji za oceno.

Komisija mora pritoćbu u trih dneh po nje premoću poslati z vsemi spisi vred u rešitev centralni komisiji ali pristojnemu ministru.

### Ćlen 86.

Će ugotovi centralna komisija ali pristojni minister, da se ni predložila pritoćba o pravem ćasu, jo odkloni kot zakasnelo. Drugaće jo uzame u oceno ter odlučbu prve komisije ali potrdi ali predrugaći. V obeh primerih se moraju izdati odluk u 30 dneh po prejemu pritoćbe ter vratiti z vsemi spisima vred prvi komisiji, ki ga priobći pritoćitelju in njegovemu starejšini, po uradu, kjer službuje.

Odlučba centralne komisije ali pristojnoga ministra je izvršna, razen će se vloći pritoćba zaradi nezakonito sestavljene komisije (drugi odstavek ćlena 76.).

### Ćlen 87.

Ko postane odlučba o oceni izvršna, jo mora prva komisija takoj vroćiti pristojnemu vrhovnemu centralnemu uradu in uradu, pri katerem ocenjeni uslužbenec službuje, da se vpiše u njegov uslužbeni list.

### VII. poglavje.

#### Obće odredbe.

### Ćlen 88.

Državni uslužbenec priseže, ko vstopi u službu, pred starejšinom tako-le: »Jaz N. N. prisezam na vsemogoćnoga Boga, da bom vladajoćemu kralju N. N. zvest in da bom toćno in vestno izvrševao svojo dolćnost po zakonih in zakonitih naredbah. Tako mi Bog pomagaj.«

Sodnik priseza tako-le: »Jaz N. N. prisezam na vsemogoćnoga Boga, da bom vladajoćemu kralju N. N. zvest, da bom toćno in vestno izvrševao svojo dolćnost in da se bom držao pri izrekanju pravice brez ozira na osebu edino zakona. Tako mi Bog pomagaj.«

Prisega se opravljaja samo enkrat, će ni s posebnim zakonom za eno ali drugo mesto ali stroko predpisana posebna prisega.

O opravljenu prisegi se sestavi zapisnik, ki ga potpiše uslužbenec, kateri je prisegel in overoviti starejšina, pred katerim se je prisega opravljala.

### Ćlen 89.

Usluženec se mora pokoriti ustavi in zakonom; službu mora izvrševati vestno, marljivo,

nepristransko in nesebićno, uvaćevaje edino obće javne interese i izogibaće se vsemu, kar bi bilo na škodo službe, ki mu je poverjena.

### Ćlen 90.

Usluženec mora izvrševati naloge svojih starejšin, će so izdani u mejah zakona.

Će zahteva službeni interes, mora uslužbenec na poziv svojega starejšine opravljati tudi one službene posle, k ne spadaju u obseg njegovega poslovanja.

Će smatra uslužbenec nalog, ki mu je bio dan, za nezakonitega, ima pravico, ućiniti zoper njega svoje pripombe. V takem primeru sme zadržati izvršitev naloga, će ne bi bila stvar nućna. Po ponovljenem nalogu, po ućinjenih pripombah, mora uslužbenec dobljeni pismeni nalog izvršiti bez odlaganja. Samo tega, kar kazenski zakonik prepoveduje i kaznuje, ne sme nižji uslužbenec nikoli izvršiti na zapovjed višjega uslužbenca ter mora svojemu višjemu oblastvu poročati o tako prejetem nalogu.

### Ćlen 91.

Državni uslužbenec mora ćuvati uradno tajnost bez ozira na to, ali je u aktivni službi ili ne. Za uradno tajnost se smatra vse, kar je zvedel uslužbenec u službi i na svojem službenem položaju i kar bi utegnulo, ko bi se razkrilo, izpodnesti uspeh državne službe ili bi bilo drugaće škodljivo za državu ili njene interese ali za poćedince, o Vbćem interesu ga sme pristojni minister odvzeti te dolćnosti.

kamor so jih potegnili za seboj toliko osovraženi maturantje.

Doslej je bilo vse v redu, da se je izlival »odtok plev iz šol med in po končanih nižjih razredih v našo stroko, ki je imela vrata zanj najbolj široko odprta, ker so se druge stroke proti temu zavarovale s tem, da so omejile dostop v svoje področje z zahtevo dovršene gimnazije in mature. Da to ni bilo dobro ne za poštno upravo, ne za nas, je jasno. Nastala je reakcija, ki je potisnila ugled poštnega uradništva zelo nizko.

Tako g. Čampa »pro futuro«, a jaz sem porabil njegove besede, »pro praeterito«, kar se ujema do pike z dejstvi, vendar moram pripomniti resnici na ljubo, da je bilo med temi plevami še precej klenega zrna; vzgojilo se je dokaj prav spretnih in pridnih uradnikov, ki nam ne delajo sramote. Seveda skoraj vsi iz predvojne dobe.

Zdaj pa zahteva on, kar čez noč, za »pogoj dovršene poštne uprave, da je vsak njen član in uslužbenec tako v splošni in v strokovni izobrazbi, kakor tudi v moralnem oziru neoporočen in kar najboljše kvalificiran«. In na drugem mestu: »Splošna izobrazba,« misli na dovršeno srednjo šolo, »ima namen poleg širjenja duševnega obzorja dvigati in utrjevati moralne vrednote, to je, poslati v življenje celega in dobrega človeka.« Skratka: srednjo šolo z maturo oziroma širše duševno obzorje.

Malo nižje pa pravi: »Na sestanku je bilo izrečeno mnenje, naj bi se zahteval le gotov (morda določen! opomba pis.) odstotek uradništva z maturo. Ta odstotek bi bil namenjen za izvrševanje (!) tiste službe, ki zahteva večjega duševnega obzorja. Take službe jaz pri pošti ne poznam.« Kje je tu doslednost!? Le počasi, g. Čampa, ne zamerite, verjamem, da je ne poznate, ker ste komaj dobro shodili pri pošti, le malo potrpite, pa boste videli, da so tudi taka mesta. Zakaj pa zahtevate maturo, saj pravite, da »omejen in določen delokrog dela obvlada po dolgoletni praksi lahko vsak, tudi če mu manjka splošna inteligenca«.

Prav tako trdite, »da služba pri davkarijah in železnicah ali pri sodiščih za administrativne uradnike, za katero se zahteva matura — torej večje duševno obzorje — ni nič bolj odgovorna, naporna ali važna kakor pri pošti,« pa vendar pravite, da ne poznate pri pošti službe, ki zahteva »večje duševno obzorje«.

Tiste levite, ki jih berete našim tovarišcam, pa moram odločno zavrniti, kajti trdite, da »ženske šole leto za letom izbruhaajo (!) samo množice pseudointeligence, ki ni ne krop, ne voda.« je pa vendar le malo predebela in vse prej kot kavalirska. G. kolega, roko na srce in naštejte tiste »ženske«, zlasti svoje vrstnice, ki imajo manj predizobrazbe kot Vi. In če morda to, imajo pa gotovo prav iste izpite kot Vi.

Po mojem mnenju bo treba slej ko prej še vedno takih, zlasti ženskih moči, ki nimajo odnosa ne bodo imele popolne srednješolske naobrazbe, zato bodo pa »dresirane na funkcijo enega samega vijaka v obsežni upravni mašineriji.«

Vzemimo samo telefon v večjih centralah, kjer ne bo avtomatičnih naprav. Moški kratkomalo nismo za ta posel, to je in ostane domena za ženske moči, ki so res spretni, vztrajni ali, če hočete, potrpežljivi in vse bolj pripravne že po naravi šami. To jim kar pustimo, tega jim ne vzame nihče. Pri krajevnih telefonih večjih central, kjer je posebno živahen promet, ne zdrži noben moški niti en dan, pa tudi maturantka Vam vrže prvi dan mikrotelefon v glavo in zbeži čez hribe in doline, samo k telefonu nazaj nikdar več. Za take posle ni treba mature in je tudi nikdar treba ne bo, s čimer računa menda uprava sama, ker nastavlja že sedaj moči z izrečno

pripombo, da jih je uporabljati v prvi vrsti pri telefonu.

So pa še druga taka opravila, za katera so ženske moči prav priročne, n. pr. morse-telegraf in še celo »Hughes« ter postrežba pri prozorčičih. Pri pošti imamo pa tudi take posle, katere ženske prav težko opravljajo — tudi maturantke — ali jih pa sploh ne zmorejo. In prav sem sodijo tisti posli, ki »zahtevajo večjega duševnega obzorja«.

V mislih imam nadzorne in revizorske službe, težavne fizične in duševne posle inštrastivov v večjih pisemskih ekspedicijah podnevi in ponoči, predvsem pa ambulantne pošte, ki zahtevajo res celega in krepkega, zdravega moža.

Samo ob sebi je umevno, da tudi vsa sem sodeča pisarniška dela: raporte, izjave, predloge, poročila itd. Na to »večje duševno obzorje« je mislil najbrž tudi g. člankar sam, ko pravi: »Če pa ima kdo subjektivne pomisleke, recimo glede kontrolorskih služb, no, zaradi teh pa še ni treba, da ostane današnji sistem. Kdor bo imel nagnenje do tega, bo lahko tudi v bodoče kazal svojo ljubo, visokospoštovano avtoriteto!«

Ta nepotrebna zafrkacija se mu utegne še bridko maščevati, ko pride sam v doglednem času do takega službenega mesta. V nadaljnje podrobnosti se ne spuščam, razvidno je pa že iz tega, kar sem povedal, da bo treba dve vrsti ali kategoriji poštne uradništva: eno s popolno srednješolsko izobrazbo z maturo (ali pa po pragmatiki, šest razredov srednje in dva letnika poštne strokovne šole), eno pa z dovršeno nižjo srednjo šolo.

Glede nameravane strokovne šole, zlasti če ima biti samo v Beogradu, imam vse polno tehtnih pomislekov, o katerih spregovorim kaj več o priliki.

S tem končam, pripomnim pa, da mi je sicer prav poljudno pisani članek g. tovariša Čampe jako ugajal. Pa naj kdo drugi napiše kaj takega.

## Voda kot zdravilo.

Iz celjske »Nove Dobe« posnemamo sledeči članek o vodi:

Nevarno je, ako se na stara leta pojavlja v seči droben pesek, ki je večinoma sestavljen iz prebitkov sečne kisline. Pesek je po razmerah, drobnejši ali debelejši, po zunanosti pa je ali brez določene oblike ali pa je sestavljen iz drobnejših rombskih kristalov. Ta pojav je v starosti tako pogost, da ga nekateri kar uvrščajo med prve in prave znake starosti, dasi ga je videti pogostoma ob raznih boleznih tudi pri mladih ljudeh, pa celo pri malih otrocih. Pri preiskovanju tega pojava se je ugotovilo, da ima sečni pesek pri starih ljudeh vedno obliko večjih kristalov, pri otrocih in mlajših ljudeh pa je vobče droben in brezobličen ali pa ima obliko jako drobnih rombskih kristalcev.

Pri starih ljudeh, ki imajo v seči mnogo peska, nastopa cela vrsta nadlog v sečnih organih, kar jih jako muči in nadleguje. Pogostoma lahko nastopi katar sečnih kanalov, po katerih se odteka seč iz obisti v mehur, iz mehurja pa v sečno cev. Včasih se celo pojavi obilno krvavenje, ker ostrí pesek poškoduje nežno sluznico v raznih delih sečnih organov. Tak pojav spremljajo po navadi hude in trajne bolečine.

Zato so uporabljali že jako mnogo najraznovrstnejših zdravil zoper te težke pojave. Zlasti so čislali in še danes čislajo razne mineralne vode, češ da so najboljša in najprimernejša sredstva za raztapljanje peska v notranjščini organizma samega in za preprečenje, da se pesek ne usede iz krvi in ne razvija. Toda vse to niti izdaleka ni dalo onega uspeha, po katerem so hrepeneli. Ugotovlje-

no je namreč, da ni nobena mineralna voda opravičila velikih nad, ki so jih polagali vanje, ker so vse že v želodcu izgubile tolikanj svoje zdravilne moči, da niso mogle, ko so prešle odtod v kri, imeti skoro nobenega vpliva na sečne soli. Tako se ves uspeh, ki so ga mogle mineralne vode imeti tu ali tam, sestavlja ponajveč iz vpliva, ki ga je imela obilna množina popite vode.

Zatorej se v tem oziru vsaka mineralna voda uspešno lahko nadomesti s katerokoli navadno čisto in mehko pitno vodo. Po poskusih, učinjenih v tej smeri, je najbolje piti tako vodo trikrat na dan do četrta litra, nekoliko pomešano s čistim limonovim sokom (lahka limonada). Kjer ni pri roki take čiste in mehke vode, se lahko uporablja vsaka druga pitna voda, a treba jo je prej prekuhati. Dodatek limonovega soka je potreben tudi tu; zakaj, limonova kislina daje prekuhani vodi okus in znatno pospešuje raztapljanje sečnega peska.

## Vabilo

na

# redni občni zbor

„Samopomoči“, gospodarske zadruge javnih nameštencev in upokojevcv v Cerknici t. z. z. o. z.

ki se bo vršil, dne 25. novembra 1923 ob 2. uri popoldne v prostorih davčnega urada v Cerknici.

## Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobritev računskega zaključka od ustanovitve do 20. maja 1923.
4. Določitev nagrad.
5. Sklepanje o likvidaciji zadruge.
6. Slučajnosti.

NAČELSTVO.

**KOLESA**  
NAJBOLJŠA NUDI  
**J. GOREC**  
**LJUBLJANA**  
PALAČA LJ. KRED. BNK

## Vestnik.

Opozarjamo na poziv uprave v št. 30 in nujno prosimo vse, ki se jih tiče, da se mu brez odloga odzovejo. Vsi zabilježeni zneski so računani do 30. septembra 1923!

† Joško Cvek, 20. oktobra popoldne je nenadoma umrl Joško Cvek, ravnatelj pom. uradov finančne delegacije v Ljubljani. Težko je nam, ki smo ga poznali. In kdo ga ni poznal, vestnega, vzornega uradnika in ljubeznivega družabnika? Kdor ga je videl, kako se je kretal, je slutil, a kdor ga je čul, se je divil. Neprisiljena živahnost in zdrav humor sta mu bila vsepovsodi brat in sestra, silen idealizem in žarka ljubezen do domovine sta mu bila oče in mati. Kako se je razburjal vsled lokalnih političnih prepričanj! Kar ni jih mogel doumeti, — on, bivši tržaški kulturni delavec. Nešteto krat je dobesedno preklel vse naše politične razmere. Valil je vso krivdo za trpljenje bratov ob morju in ob Dravi na račun naših političnih sporov. Ali je trdil neresnico? Da, takih je malo med nami in g. dr. Puc je položil ob

slovesu na njegov grob venec neminljive glori-  
jole. Joško, Ti si odšel tja, kjer ni žalosti, kjer ni  
solz; zbežal si v Nirvano. Mi se grudimo v nemi  
grozi. Ali se je Tvoje vroče srce umirilo? Čuti-  
mo, da je preskočila iskra iz Tvojega srca v  
ogonj zmagujoče ljubezni, ki nas strinja v boreče  
se vrste za zaslužene brate. Da bi pojačal pla-  
men, si dal svoje življenje... Lahna Ti zemlja!

A. A-č.

**Maksimiranje**, to kruto in škandalozno iz-  
jemno nasilstvo s skrčenjem draginskih družir-  
skih doklad, najpotrebnejšim in najbednejšim niž-  
jim državnim uslužbencem, ki se je začelo s pr-  
vim majem lanskega leta in je letos s svojimi že-  
ležnimi kremplji le toliko popustilo, da dobivajo  
ti siromaki od prvega marca dalje za približno  
poldruga otroka več na dokladah, še vedno ni  
odpravljeno! Zdej se splošni zakon o draginskih  
dokladah predeluje vsled uveljavljenja službene  
pragmatike. Vse merodajne činitelje o tej priliki  
prosimo in zaklinjamo v imenu človečanstva in  
civilizacije, da vsaj zdaj store svojo socialno  
dolžnost in odstranijo iz zakona vnebovpijočo  
krivico maksimiranja na ta način, da zakon tako  
popravijo, da bodo dobivali odslej draginske do-  
klade vsi državni nameščenci in torej tudi pod-  
uradniki in služitelji za enako število otrok, ako  
se doklade ne morejo dati za vse otroke. F. R.

**Nabavljalna zadruga** drž. nameščencev v  
Ljubljani opozarja na veliko izbiro dežnikov,  
moškega in ženskega perila, ovratnikov in kra-  
vat, katere nudi v prvovrstni kakovosti po zelo  
nizkih cenah. Oglejte si zalogo na Vodnikovem  
trgu št. 5.

**Opozorjamo**, da se je tvrdka I. Maček, stara  
priznana solidna trgovina z oblekami, preselila  
v poslopje Pokojninskega zavoda na Aleksandro-  
vi cesti št. 12, kjer prodaja še nadalje po izdatno  
znižanih cenah.

**Poslanske dnevnice** po 300 Din so popolno-  
ma pravične. Pred vojno so poslanci v Avstriji  
imeli 20 kron dnevnice, t. j. približno 20 frankov.  
Po sedanjem stanju valute 20 švicarskim fran-  
kom odgovarja 300 Din, torej je ta dnevnicica po-  
polnoma pravična. Že lani mi je neki poslanec to-  
žil, da težko izhaja s 180 Din. Nato sem pripom-  
nil, da je zelo malo uradnikov, ki imajo tretjino  
od tega, kar je g. poslanec seveda preslišal. Hitro  
je obrnil razgovor na drug predmet. Po istem  
razmerju valute bi nižji uradnik, ki je pred vojno  
imel 200 K mesečne plače, sedaj moral imeti 3000  
Din; višji uradnik, ki je imel 600 K, bi sedaj mo-  
ral dobivati 9000 Din mesečno. Potem tudi ne bi  
trebalo nobenih izjemnih stanovanjskih naredb,  
ker bi uradnik lahko dobil stanovanje za primer-  
no ceno. Seveda je brezplodno govoriti in pisati

o tem, gg. poslanci nimajo razumevanja za naše  
muke, ker »siti gladnome ne veruje«.

**Listnica uredništva.** Urednica prosi, da se  
pošiljajo vsi dopisi za »Naš Glas« samo na na-  
slov: Štebi Alojzija, Ljubljana, pokrajinska upa-  
va, oddelek za socialno politiko.

**Najcenejše stare in nove**

**PISALNE STROJE**

**kakor tudi vse potrebščine pri**

**L. Baraga**

Ljubljana

Ljubljana

**ŠELENBURGOVA UL. 6/1**

Mehanična delavnica (popravljalnica)

Čevlje kupujte od domačih tovarov tvrdke  
Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«, ker so  
isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna za-  
loga na debelo in drobno, Ljubljana, Breg 20, ter  
Aleksandrova cesta št. 1.

**Peter Sterk**

Ljubljana, Stari trg št. 18.

se priporoča.

**Najnižje solidne cene!**

**Tovariši!**

Priporoča se Vam trgovina s papirjem,  
pisarniškimi in šolskimi potrebščinami

**Karol Till,**

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

(lastnik Gruber in Pokovec).

Prvovrstno blago in zmerne cene.

**Kunstek & Pleterski**

Ljubljana, Vodnikov trg 5

priporoča v nakup usnje in  
usnjate izdelke.

Članom Nabavljalne zadruge  
javnih nameščencev popusti!

**Za nakup**

kuhinjske opreme, postelinih vlo-  
kov, železnih postelj, priprave za  
vkuho adja, pohištvenih okvo-  
in druge železnine se priporoča

**FRAN ŠTUPICA**

veletrgovina z železnino in poljedelski-  
mi stroji, zaloga smodnika in razstreljiv  
v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1

**Tvrdka Josip Petelinc**

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

priporoča najboljšo šivalno  
stroje »Gritzner«, potrebščine  
za šivilje in krojače, modno  
blago in galanterijo.

**Perje in puh**

**C. J. HAMANN**

— Ljubljana, Mestni trg 8. —

Priporoča se

modna trgovina

**A. Šinkovic nasl. K. Soss**

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

**Barva, kemično čisti in  
pere vse tovarna**

**Jos. Reich**

Ljubljana, Poljanski nasip 4-6.

:: Gostilna pri »Kolovratu« ::

Ljubljana, Pred škofijo št. 14.

Toči najboljša pristna štajerska (ljuto-  
merska) in dolenska vina.  
Mrzla in gorka jedila vedno na razpo-  
lago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

**Tomaž Bizilj.**

**Ivan Jelačin, Ljubljana**

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.

Tvrdka ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

Manufakturna modna trgovina

**:- JANKO ČEŠNIK :-**

Lingarjeva ul.

LJUBLJANA

Stritarjeva ul

Priporoča pri nakupu svojo lepo zalogo jesen-  
skih in zimskih novosti za gospe in gospode.  
PO ZMERNI NIZKI CENI!

**Za nakup manufakturnega blaga se priporoča tvrdka**

**R. Miklauc Ljubljana**

Lingarjeva ulica — Pred škofijo št. 3.

V zalogi se vedno nahaja velika izbira volnenega, suknenega in  
perilnega blaga za obleke, bela tkanina za perilo in postelje izvr-  
stne kakovosti, cvilni za žimnice, garniture, šivane in flanelaste odeje,  
srajce, predpasnike, nogavice itd.

**Prijazna postrežba in znano ugodne cene.**

Z zvečenjem teh prvovrstnih originalnih ameriških gumi  
bonbonov Wrigley si prihranite mnogo denarja in do-  
sežete sledeče učinke: Pospešuje prebavo. Odstrani žejo.  
Odstrani slabi ustni duh. Ščiti telo pred utrudljivostjo  
in zaspanostjo. Varuje zobé pred gnitobó in jih obdrži  
zdrave. Pospešuje slino. Prihrani se alkohol in tobak.  
V službi ni dovoljeno kaditi in so torej najboljše nadome-  
stilo »Wrigleyjevi žvečilni gumi bonboni«.

**Dobi se povsod in pri  
generalnem zastopstvu**

**Drogerija**

**„Adrija“**

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

**P. n.** Konečno se nam je posrečilo, uvažati neposredno  
od prve in največje ameriške tovarne hranil.

**Wrigleyjeve žvečilne gumi bonbone (Chewing gum)**